P10_TA(2024)0025

Euroopan globalisaatiorahaston varojen käyttöönotto: EGF/2024/001 BE/Match-Smatch

Euroopan parlamentin päätöslauselma 22. lokakuuta 2024 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi työttömiksi jääneitä työntekijöitä tukevan Euroopan globalisaatiorahaston varojen käyttöönotosta Belgian hakemuksen johdosta – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch (COM(2024)0275 – C10-0101/2024 – 2024/0226(BUD))

(C/2025/492)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2024)0275 – C10-0101/2024),

— ottaa huomioon Euroopan globalisaatiorahastosta (EGR) työttömiksi jääneille työntekijöille ja asetuksen (EU) N:o 1309/2013 kumoamisesta 28. huhtikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/691 ([1]), jäljempänä 'EGR-asetus',

— ottaa huomioon vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta 17. joulukuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 ([2]), sellaisena kun se on muutettuna asetuksella (EU, Euratom) 2024/765 ([3]), ja erityisesti sen 8 artiklan,

— ottaa huomioon talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi, 16. joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen ([4]) ja erityisesti sen 9 kohdan,

— ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan kirjeen,

— ottaa huomioon budjettivaliokunnan mietinnön (A10-0009/2024),

A. ottaa huomioon, että unioni on ottanut käyttöön lainsäädäntö- ja budjettivälineitä voidakseen tarjota lisätukea työntekijöille, jotka kärsivät maailmankaupan huomattavien rakenteellisten muutosten tai maailmanlaajuisen talous- ja rahoituskriisin seurauksista, ja auttaakseen heitä integroitumaan uudelleen työmarkkinoille; toteaa, että tuki annetaan rahoitustukena työntekijöille ja yrityksille, joiden palveluksessa he ovat työskennelleet;

B. ottaa huomioon, että Belgia toimitti hakemuksen EGF/2024/001 BE/Match-Smatch rahoitustuen saamiseksi Euroopan globalisaatiorahastosta (EGR) yhteensä 513 työpaikan menetyksen vuoksi ([5]) NACE Rev.2 -kaksinumerotasoon 47 (Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)) luokitetulla toimialalla Hainaut'n maakunnassa (BE32), Liègen maakunnassa (BE33) ja Namurin maakunnassa (BE35), kun hakemuksen 11. joulukuuta 2023 alkaneella ja 11. huhtikuuta 2024 päättyneellä viiteajanjaksolla jäi työttömäksi 444 työntekijää ja 69 työntekijää jäi työttömäksi ennen neljän kuukauden viiteajanjaksoa tai sen jälkeen;

C. ottaa huomioon, että hakemus koskee 444:ää hakemuksen viiteajanjaksolla työttömäksi jäänyttä työntekijää, joiden työskentely Match-Smatchissa on loppunut;

D. ottaa huomioon, että hakemus koskee 69:ää työttömäksi jäänyttä työntekijää, joiden työskentely loppui ennen neljän kuukauden viiteajanjaksoa tai sen jälkeen, millä on selkeä syy-yhteys tapahtumaan, joka aiheutti työttömiksi jääneiden työntekijöiden työskentelyn loppumisen viiteajanjakson aikana, kuten EGR-asetuksen 6 artiklan toisessa kohdassa edellytetään;

([1]) EUVL L 153, 3.5.2021, s. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.
([2]) EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/765, annettu 29. helmikuuta 2024, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta annetun asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 muuttamisesta (EUVL L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).
([4]) EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([5]) EGR-asetuksen 3 artiklan mukaisessa merkityksessä.

E. ottaa huomioon, että hakemus perustuu EGR-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan toimintakriteeriin, jossa edellytyksenä on vähintään 200:n työttömäksi jääneen työntekijän työskentelyn loppuminen neljän kuukauden viiteajanjakson aikana jäsenvaltiossa sijaitsevassa yrityksessä, mukaan luettuina työntekijät, jotka vähennetään yrityksen toimittajien tai jatkojalostajien palveluksesta, ja/tai itsenäiset ammatinharjoittajat, joiden työskentely on loppunut;

F. ottaa huomioon, että elintarvikkeiden vähittäiskaupan myyntimäärät vähenivät Belgiassa merkittävästi vuonna 2023 energia- ja inflaatiokriisin ja ostosten tekemisen yli rajojen ja sähköisen kaupankäynnin lisääntymisen vuoksi;

G. ottaa huomioon, että Match-Smatch on ollut vaikeassa taloudellisessa tilanteessa usean vuoden ajan ja se raportoi lopulta 36,5 miljoonan euron tappiosta bruttotoiminta-arvossa vuonna 2022 ja jottei tappioita kertyisi enää lisää, Match-Smatch hyväksyi syyskuussa 2023 Colruyt-konsernin tarjouksen ostaa sen 84 myymälästä 57 ja ottaa haltuunsa myös myymälöiden henkilöstö (1 069 henkilöä); ottaa huomioon, että kahdeksan muuta myymälää siirtyi Carrefourille, Delhaizelle, Intermarchélle ja Delfoodille;

H. ottaa huomioon, että tämän seurauksena yhteensä 513 työntekijään sovellettiin joukkovähentämismenettelyä: 339 työntekijään niissä 19 myymälässä, joille ei löytynyt ostajaa, sekä Match-Smatchin päätoimipaikan 174 työntekijään;

I. ottaa huomioon, että kansallisessa ja unionin lainsäädännössä joukkovähentämisistä säädettyjä vaatimuksia on noudatettu;

J. ottaa huomioon, että covid-19-pandemian aiheuttama talouskriisi on lisännyt ammattitaitoisempien työntekijöiden kysyntää Belgian työmarkkinoilla ja vaikeuttanut entisten Match-Smatchin työntekijöiden paluuta työelämään;

K. toteaa, että EGR:n rahoitustuki olisi keskitettävä ensisijaisesti aktiivisiin työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin ja yksilöllisiin palveluihin, joilla pyritään integroimaan edunsaajat nopeasti takaisin ihmisarvoisiin ja kestäviin työpaikkoihin joko entisellä toimialalla tai sen ulkopuolella samalla, kun heitä valmistellaan vihreämpään ja digitaalisempaan eurooppalaiseen talouteen;

L. ottaa huomioon, että monivuotisen rahoituskehyksen tarkistuksessa EGR:n vuotuista enimmäismäärää vähennetään 186 miljoonasta eurosta 30 miljoonaan euroon (vuoden 2018 hintoina), kuten asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU, Euratom) 2024/765, 8 artiklassa säädetään; katsoo, että komission olisi seurattava tiiviisti EGR:n täytäntöönpanoa ja kaikkien toimielinten olisi toteutettava kaikki mahdolliset ja tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että irtisanotut työntekijät voivat näistä leikkauksista huolimatta luottaa unionin solidaarisuuteen EGR:n tuen kautta;

1. on yhtä mieltä komission kanssa siitä, että EGR-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät ja että Belgia on oikeutettu saamaan kyseisen asetuksen mukaista rahoitustukea 2 661 564 euroa eli 85 prosenttia 3 131 252 euron kokonaiskustannuksista, joista yksilöllisten palvelujen osuus on 3 009 752 euroa ja valmistelu-, hallinnointi-, tiedotus-, mainonta-, valvonta- ja raportointitoimien osuus 121 500 euroa;

2. toteaa, että Belgian viranomaiset jättivät hakemuksen 3. kesäkuuta 2024 ja että Belgian toimitettua lisätietoja komissio sai hakemusta koskevan arvionsa valmiiksi 16. syyskuuta 2024 ja ilmoitti asiasta parlamentille samana päivänä;

3. toteaa, että hakemus koskee 513:a työttömäksi jäänyttä työntekijää, joiden työskentely Match-Smatchissa on loppunut; toteaa lisäksi, että kohteena olevia edunsaajia ovat yhteensä 365 työttömäksi jäänyttä työntekijää, joiden odotetaan osallistuvan toimenpiteisiin;

4. toteaa, että Belgia haki EGR:n yhteisrahoitusta yksinomaan niiden Match-Smatchin entisten työntekijöiden tukemiseen, jotka asuvat Valloniassa, ottaen huomioon alueellisten työmarkkinoiden tilanne (työttömyysaste vuonna 2023 oli 8,2 prosenttia) ja siksi, että yli 70 prosenttia irtisanomisista keskittyy Vallonian alueelle;

5. toteaa, että puolet vähennetyistä Match-Smatchin työntekijöistä (46 prosenttia) on vähintään 50-vuotiaita eli ikäryhmää, jonka työllistyminen on hankalampaa, ja että vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä 20–54-vuotiaiden työllisyysasteen (76,8 prosenttia) ja 55-vuotiaiden ja sitä vanhempien työllisyysasteen (58,5 prosenttia) välinen ero oli kansallisella tasolla 18,3 prosenttiyksikköä ([6]); painottaa, että työntekijöiden uudelleen- ja täydennyskouluttaminen työmarkkinoiden tarpeiden mukaisesti korkeaa ammattitaitoa vaativiin tehtäviin on siksi haasteellinen tehtävä, etenkin kun niin moni menetti työnsä samaan aikaan;

6. panee tyytyväisenä merkille, että Belgia suunnitteli yksilöllisten palvelujen koordinoidun paketin yhteistyössä kohteena olevien edunsaajien, heidän edustajiensa ja työmarkkinaosapuolten edustajien kanssa, jotta vaikutusten kohteena olevista alueista ja työmarkkinoista kokonaisuudessaan voitaisiin tehdä kestävämpiä ja selviytymiskykyisempiä tulevaisuudessa;

([6]) Statbel. Emploi et chômage (13. kesäkuuta 2024). Chiffres.

7. palauttaa mieliin, että työntekijöille ja itsenäisille ammatinharjoittajille tarjottavat yksilölliset palvelut koostuvat seuraavista toimenpiteistä: tiedotuspalvelut, ammatinvalinnanohjaus, työnvälityspalvelut, koulutus, uudelleenkoulutus, ammatillinen koulutus, yrityksen perustamista valmisteleva tuki ja tuki yrityksen perustamiseen sekä kannustimet ja avustukset;

8. muistuttaa, että Belgian viranomaisten on varmistettava, että miesten ja naisten tasa-arvo ja sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen ovat olennainen osa täytäntöönpanoa ja että niitä edistetään koko täytäntöönpanokauden ajan;

9. muistuttaa, että Belgian viranomaisten on ilmaistava rahoituksen alkuperä, varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys ja korostettava toimenpiteen tuomaa unionin lisäarvoa tarjoamalla johdonmukaista, vaikuttavaa ja kohdennettua tietoa eri kohderyhmille, mukaan lukien kohdennettu tiedotus edunsaajille, paikallis- ja alueviranomaisille, työmarkkinaosapuolille, tiedotusvälineille ja suurelle yleisölle;

10. pitää myönteisenä, että pyrkiessään laatimaan toimivan räätälöityjen toimenpiteiden paketin, jolla tuetaan Match-Smatchin työntekijöiden pyrkimyksiä palata työelämään, Vallonian alueellinen julkinen työvoima- ja ammattikoulutuspalvelu (Le Forem), ammattiliitot (FGTB ja CSC) ja erääät muut kumppanit kokoontuivat vuonna 2024 useaan otteeseen ymmärtääkseen paremmin työntekijöiden uudelleenkoulutustarpeita, että lisäksi kuultiin työntekijöiden tukena irtisanomisen jälkeen olleita sosiaalineuvojia ja että näiden kokousten tuloksena laadittiin koordinoitu EGR-toimenpiteiden paketti, joka on EGR-asetuksen 7 artiklan 4 kohdan mukainen;

11. on tyytyväinen, että entisille Swissportin työntekijöille (EGF/2020/005 BE/Swissport) kehitetty kiertotaloutta ja resurssien tehokasta käyttöä koskeva moduuli otettiin osaksi Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) yhteisrahoitettavaa alueellisen julkisen työvoima- ja ammattikoulutuspalvelun (Le Forem) vakiokoulutustarjontaa; muistuttaa tässä yhteydessä siitä, että unionilla olisi oltava tärkeä rooli vihreän ja digitaalisen muutoksen edellyttämien pätevyyksien tarjoamisessa; kannattaa painokkaasti sitä, että vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen aikana EGR:n avulla osoitetaan edelleen solidaarisuutta asianomaisille henkilöille ja että painopiste säilytetään rakenneuudistusten vaikutuksissa työntekijöihin; kehottaa tulevissa hakemuksissa maksimoimaan politiikan johdonmukaisuuden;

12. katsoo, että unionilla on sosiaalinen velvollisuus tarjota näille vähennetyille työntekijöille tarvittavat pätevyydet unionin teollisuuden ja talouden digitaaliseen ja vihreään siirtymään, joka vaikuttaa myös työmarkkinoihin; kehottaa siksi kiinnittämään erityistä huomiota asianmukaiseen ja merkitykselliseen koulutukseen, ammatillinen koulutus mukaan lukien;

13. panee merkille, että Belgia aloitti yksilöllisten palvelujen tarjoamisen kohteena oleville edunsaajille 1. tammikuuta 2024 ja että toimenpiteisiin liittyviin menoihin voidaan näin ollen myöntää EGR:n rahoitustukea kaudella, joka alkaa 1. tammikuuta 2024 ja päättyy 24 kuukauden kuluttua rahoituspäätöksen voimaantulopäivästä;

14. toteaa, että Belgialle on aiheutunut hallinnollisia menoja EGR:n täytäntöönpanosta 22. syyskuuta 2023 lähtien ja että valmistelu-, hallinnointi-, tiedotus-, mainonta-, valvonta- ja raportointitoimiin liittyviin menoihin voidaan näin ollen myöntää EGR:n rahoitustukea kaudella, joka alkaa 22. syyskuuta 2023 ja päättyy 31 kuukauden kuluttua rahoituspäätöksen voimaantulopäivästä;

15. korostaa Belgian viranomaisten vahvistaneen, että tukikelpoisiin toimiin ei saada tukea muista unionin rahastoista tai rahoitusvälineistä ja että ehdotettuihin toimiin osallistumisessa ja niiden täytäntöönpanossa noudatetaan yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteita;

16. muistuttaa, että EGR-tuki ei saa korvata toimenpiteitä, jotka kansallisen lainsäädännön tai työehtosopimusten mukaan kuuluvat yritysten vastuulle, eikä työttömiksi jääneiden avustuksia tai oikeuksia, jotta varmistetaan rahoitustuen täydentävyys kaikilta osin; muistuttaa, että EGR:n rahoitustukea hakevien jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisessa ja unionin lainsäädännössä säädettyjä joukkovähentämisiä koskevia vaatimuksia on noudatettu ja että asianomainen yritys on huolehtinut työntekijöistään tämän mukaisesti;

17. hyväksyy tämän päätöslauselman liitteenä olevan päätöksen;

18. kehottaa puhemiestä allekirjoittamaan päätöksen neuvoston puheenjohtajan kanssa ja huolehtimaan sen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*;

19. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman liitteineen neuvostolle ja komissiolle.

LIITE

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

työttömiksi jääneitä työntekijöitä tukevan Euroopan globalisaatiorahaston varojen käyttöönotosta Belgian hakemuksen johdosta (EGF/2024/001 BE/Match-Smatch)

(Tätä liitettä ei esitetä tässä, koska se vastaa lopullista säädöstä, päätöstä (EU) 2024/2854.)